МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ

Ангилалын код: 65.020.40

Мод, сөөгний үр. Үрийн чанарын албан баталгааны маягт	**MNS 5995 : 2009**
Seed of trees and shrubs. The rules for issue and forms of documentation on quality	

Стандартчилал, Хэмжилзүйн Үндэсний Зөвлөлийн 2009 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 36 дугаар тогтоолоор батлав.

Энэ стандартыг 2009 оны 12 дугаар сарын -24-ний өдрөөс эхлэн мөрдөнө.
Энэхүү стандартын шаардлагыг заавал[1] мөрдөнө.

1. Хамрах хүрээ

Энэхүү стандарт нь мод, сөөгний тарих зориулалттай үрэнд олгох үрийн чанарын тухай албан баталгааны маягтыг тогтоож, тэдгээрийг олгох зарчмыг тогтооход хамаарна.

2. Норматив ишлэл

Энэхүү стандартад дараах баримт бичгийг иш татсан бөгөөд эдгээр стандартад өөрчлөлт орсон тохиолдолд хамгийн сүүлчийн албан ёсны материалаас иш татаж хэрэглэнэ.

- Мод, сөөгний үр. Үрийн чанарын тухай албан баталгааны маягт ба олгох дүрэм ГОСТ 13056.10 -68

3. Үндсэн нөхцөл

3.1 Мод, сөөгний үрийн чанарын албан баталгааг MNS 2429 : 2009 стандартын дагуу хэсэг үрээс сонгон авсан дундаж дээжид хийсэн лабораторийн шинжилгээний дүнг үндэслэн олгоно.

3.2 Лабораторийн шинжилгээний үр дүнгээс хамаарч ойн үрийн лаборатори нь “Үрийн чанарын гэрчилгээ” (А хавсралт), “Үрийн шинжилгээний дүн” (В хавсралт) эсвэл “Магадлагаа” (С хавсралт) олгоно.

4. Албан баталгааг олгох нөхцөл, хугацаа

4.1 “Үрийн чанарын гэрчилгээ”-г тодорхойлсон бүх үзүүлэлтээрээ тарих үрийн стандарт, техникийн шаардлагыг хангасан үрэнд олгоно.
Тайлбар: Удаан хугацаанд хадгалах шилмүүст модны үрэнд олгох “Үрийн чанарын гэрчилгээ”-нд үрийн чийг, хачиг болон мэрэгчдэд гэмтсэн эсэхийг зааж өгнө.

4.2 “Үрийн чанарын гэрчилгээ” нь үрийн соёололт, амьдрах чадварыг тодорхойлж дууссан өдрөөс 1-р хүснэгтэд заасан хугацаанд хүчинтэй байна.

---

[1] Стандарчиллын үндэсний зөвлөлийн 2014 оны 38 дугаар тогтоолоор эрх зүйн хэм хэмжээг “сонгон хэрэглэх” болгон өөрчлөв

Үрийн чанарын гэрчилгээний хүчинтэй хугацаа

1-р хүснэгт

Мод, сөөгний нэр	Гэрчилгээний хүчинтэй хугацаа /сараар/	
	Үрийн зэрэг	
	1 ба 2	3
Гацуур, шинэс, нарс	12	10
Шар хуайс, жигд	10	8
Гүйлс, долоогоно, тошлог, гандигар, далан хальс, бүйлс, арц, жодоо, нохойн хошуу, голт бор, хуш, монос, өрөл	8	6
Хус, чаргай, агч, тэс, үхэр нүд, тавилгана	6	4
Хайлаас, чацаргана, нүргүүс, заг	4	4

Тайлбар 1: Шилмүүст модны үрийг бэлтгэснээс 2 жилээс дээш, навчит модны үрийг 1 жилээс дээш хугацаагаар хадгалсан тохиолдолд "Үрийн чанарын гэрчилгээ"-ний хүчинтэй байх хугацааг хүснэгтэд заасан хугацааны хагасаар тооцож олгоно.

4.3 "Үрийн шинжилгээний дүн" баримтыг холбогдох стандартын шаардлага хангаагүй үрэнд эсвэл бүх үзүүлэлтүүдийг бүрэн тодорхойлоогүй үрэнд олгоно. Үрэнд хийсэн шинжилгээний үр дүнгээс хамаарч "Үрийн шинжилгээний дүн"-д 2 төрлийн дүгнэлт гаргана. Үүнд:

а. Үрэнд шинжилгээ хийхэд байвал зохих бүх үзүүлэлтээрээ эсвэл аль нэг нь тарих үрийн шаардлага хангахгүй байвал дараах хүснэгтийн /2-р хүснэгт/ дагуу тодорхойлолт гаргана.

Тариалалтын чанарын үзүүлэлтээрээ шаардлага хангаагүй үр

2-р хүснэгт

Үрийн чанарын үзүүлэлтүүд	Стандартад зөвшөөрөгдсөн нь	Шинжилгээгээр тогтоогдсон нь

Энэ үрэнд ....хийж давтан шинжилгээ хийнэ.
/боловсруулалтын хэлбэр/

б. Хэрэв үрэнд бүрэн бус шинжилгээ хийхэд ямар нэг үзүүлэлт холбогдох стандартын шаардлага хангасан тохиолдолд дараах тодорхйлолт гаргана. Үүнд:

"Энэ үрэнд .... хийхэд
(шинжилгээ хийсэн үзүүлэлтийн нэр)
....шаардлагыг хангаж байна"
(MNS юмуу техникийн нөхцлийн дугаар)

4.4 Тариалалтын чанарын шаардлага нь стандарт, техникийн нөхцлөөр тогтоогдоогүй үрэнд "Магадлагаа" олгоно.

4.5 Хорио цээр тогтоосон хог ургамлын үр, хортон шавж, өвчин илэрсэн үрэнд лабораторийн шинжилгээний үр дүнг харгалзахгүйгээр “Үрийн шинжилгээний дүн” гэсэн баримтыг олгох бөгөөд түүн дээр “Хорио цээр!! Үрийг тарих, гадагш зөөвөрлөхийг хориглоно!” гэсэн тэмдэг дарна.

4.6 Үрийн чанарын тухай өмнө нь олгосон албан баталгааны хугацаа дуусахаас нэг сарын өмнө үрийн чанарыг давтан тодорхойлох дундаж дээжийг шинээр авч ойн үрийн лабораторид шинжилгээ хийнэ. Шинээр олгож байгаа үрийн чанарын тухай албан баталгааны баруун дээд өнцөгт “Давтан шинжилгээ” гэсэн тэмдэглэгээ хийж хэд дэх удаагийн хяналт болохыг зааж өгнө.

ТӨГСӨВ.

“A” хавсралт
(норматив)

....
/Үрийн лабораторийн нэр/

ҮРИЙН ЧАНАРЫН ГЭРЧИЛГЭЭ № ...

....
(Үрийг шинжлүүлсэн аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр хаяг байршил)
....байгууллагын

....хэсэг үрэнд олгов.
(Мод, сөөгний зүйлийн нэр. Монгол ба латинаар)

Шинжилгээнд ....оны.........сарын.........ны өдөр ирүүлсэн....................................

....газраас ....оны ...... сард
(Үр түүсэн газрын нэр байшил, хэсэглэл, ялгарлын дугаар)
бэлтгэсэн ....аргаар ....оны ....сарын..........өдөр
(Боловсруулж цэвэрлэсэн арга)
боловсруулсан, ... категорийн ....
/Сонгомол сортын, шилмэл, хэвийн/
....-д ....
(Үр хадгалж байгаа байгууллага, аж ахуйн нэр) *(Үр хадгалж буй агуулах, уут*
....хэлбэрээр хадгалж байгаа ....оны........
савны төрөл)
сарын ....ны өдрийн ....-р акт, ...оны.........сарын..........ны өдрийн
...................-р паспорт бүхий ....кг жинтэй хэсэг үрийн
(бичгээр)
.............г дундаж дээжид шинжилгээг ....оны ....сарын................. ны
(тоогоор)

өдрүүдэд хийсэн.

Уг хэсэг үрийг тарих, бусад аж ахуйн нэгж байгууллагад шилжүүлэхийг зөвшөөрнө.

(маягтын ар тал)

“А“ хавсралт
(норматив)

ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

Цэвэршилт.......................................%,
Хаягдал төрлөөр:
соёолсон үр....................................%,
жижиг, хорчгор, дутуу боловсорсон үр...%,
хоосон үр...%,
бяцарсан, хагарч нүцгэрсэн үр.........%,
илэрхий ялзарсан үр........................%,
өвчилсөн үр......................................%,
хортонд гэмтсэн үр:
шавжаар...%,
мэрэгчдээр.......................................%,
Хольц:
бусад ургамлын үр ....
....%,
(ямар ургамлын/
амьд авгалдай, хүүхэлдэй, бие гүйцсэн шавж ....%,
бусад хатуу хог................................%,
....
(*зонхилох төрлөөр)*
1000 үрийн жин.................................г

Соёололт...........хоногт....................%,
Үр ургуулах хугацааг сунгасан шалтгаан...
....
Ургах эрчим ....хоногт ....%,
Амьдрах чадвар...............................%,
....
(тодорхойлсон арга)
Үрийн сайн чанар............................%,
Соёолоогүй, амьдрах чадваргүй үрнээс тогтоосон үр:
эрүүл үр (зөвхөн соёололт тодорхойлсноор) ....%,
амьдрах чадваргүй (шилмүүст модонд) ....%,
ялзарсан үр.....................................%,
хэвийн бус соёололттой үр.............%,
өнгөтэй болсон үр...........................%,
хортонд гэмтсэн үр...........................%,
үр хөврөлгүй....................................%,
хоосон үр..%,
Чийгшилт...................................... ..%,

Үрийн халдварлалт:
а. мөөгөнцөрөөр...................................... .. ..
(мөөгөнцрийн нэр,%)
Сапрофит-аар
....
(их, бага, дунд зэрэг аль нь болох)
б.шавжаар..
(шавжийн нэр, %)
Үрийн чанарыг сайжруулах арга хэмжээ:
....
....
....
....стандартуудыг үндэслэн энэхүү хэсэг

үрийг лабораториас чанарын шаардлага хангасан гэж үзэж үрийн … -р зэргийн ангид хамруулав.

Энэхүү гэрчилгээ нь … оны … -р сарын … -ны өдөр хүртэл хүчинтэй.

........он.......сар........өдөр

ТЭМДЭГ Лабораторийн эрхлэгч ....

“В” хавсралт
(норматив)

(Тариалалтын чанарын шаардлага хангаагүй үрэнд олгоно)

....
(Үрийн лабораторийн нэр)

ҮРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН №...........

....
(Үрийг шинжлүүлсэн аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр хаяг байршил)

....байгууллагын

....хэсэг үрэнд олгов.
(Мод, сөөгний зүйлийн нэр. Монгол ба латинаар)

Шинжилгээнд ....оны.........сарын.........ны өдөр ирүүлсэн.....................................

....газраас ....оны ...... сард
(Үр түүсэн газрын нэр байшил, хэсэглэл, ялгарлын дугаар)

бэлтгэсэн ....аргаар ....оны ....сарын..........өдөр
(Боловсруулж цэвэрлэсэн арга)

боловсруулсан, ...категорийн ....
(шилмэл, хэвийн)

....-д ....
(Үр хадгалж байгаа байгууллага, аж ахуйн нэр) *(Үр хадгалж буй агуулах,*

....хэлбэрээр хадгалж байгаа ....оны........ сарын .....ны
уут, савны төрөл)

өдрийн .... -р акт, ...оны.......сарын........ны өдрийн ....-р паспорт бүхий
.................................кг жинтэй парт үрийн ....г дундаж дээжид шинжилгээг
(бичгээр) *(тоогоор)*

..........оны ....сарын.................. ны өдрүүдэд хийсэн.

а.Тариалалтын чанарын шаардлага хангаагүй үзүүлэлтүүд:

Үрийн чанарын үзүүлэлтүүд	Стандартад зөвшөөрөгдсөн нь	Шинжилгээгээр тогтоогдсон нь

Энэ үрэнд .... хийж давтан шинжилгээ хийнэ.
(боловсруулалтын хэлбэр)

б. “Энэ үрэнд хийсэн бүрэн бус шинжилгээгээр................................. ....
(шинжилгээ хийсэн үзүүлэлтийн нэр)

....хийхэд……………………….шаардлагыг хангаж байна
(MNS -ын дугаар)

(маягтын ар тал)

В хавсралт
(норматив)

ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

Цэвэршилт.......................................%,
Хаягдал төрлөөр:
соёолсон үр..................................%,
жижиг, хорчгор, дутуу боловсорсон үр...%,
хоосон үр..%,
бяцарсан, хагарч нүцгэрсэн үр........%,
илэрхий ялзарсан үр.......................%,
өвчилсөн үр....................................%,
хортонд гэмтсэн үр:
шавжаар..%,
мэрэгчдээр.......................................%,
Хольц:
бусад ургамлын үр ....
....%,
(ямар ургамлын)
амьд авгалдай, хүүхэлдэй, бие гүйцсэн шавж ....%,
бусад хатуу хог................................ %,
....
(*зонхилох төрлөөр)*
1000 үрийн жин...................................г

Соёололт...........хоногт....................%,
Үр ургуулах хугацааг сунгасан шалтгаан...
....
Ургах эрчим ....хоногт ....%,
Амьдрах чадвар.............................. %,
....
(тодорхойлсон арга)
Үрийн сайн чанар............................%,
Соёолоогүй, амьдрах чадваргүй үрнээс тогтоосон үр:
эрүүл үр (зөвхөн соёололт тодорхойлсноор) ....%,
амьдрах чадваргүй (шилмүүст модонд) ....%,
ялзарсан үр.....................................%,
хэвийн бус соёололттой үр..............%,
өнгөтэй болсон үр...........................%,
хортонд гэмтсэн...............................%,
үр хөврөлгүй....................................%,
хоосон үр..%,
Чийгшилт..%,

Үрийн халдварлалт:

а.мөөгөнцөрөөр...
.
(мөөгөнцрийн нэр, %)

Сапрофит-аар
....
(их, бага, дунд зэрэг аль нь болох)

б.шавжаар...
(шавжийн нэр %)

Үрийн чанарыг сайжруулах арга хэмжээ:
....
....
....

.........он.......сар........өдөр

ТЭМДЭГ Лабораторийн эрхлэгч ....

"С" хавсралт
(норматив)

....
/Үрийн лабораторийн нэр/

МАГАДЛАГАА №......
Стандарт, техникийн нөхцлөөр тариалалтын чанар нь тогтоогдоогүй үрэнд хийсэн шинжилгээний дүнгийн тухай

....
(Үрийг шинжлүүлсэн аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр хаяг байршил)
....байгууллагын
.... хэсэг үрэнд олгов.
(Мод, сөөгний зүйлийн нэр. Монгол ба латинаар)

Шинжилгээнд ....оны.........сарын.........ны өдөр ирүүлсэн.....................................
....газраас ....оны ...... сард
(Үр түүсэн газрын нэр байшил, хэсэглэл, ялгарлын дугаар)
бэлтгэсэн ....аргаар ....оны ....сарын..........өдөр
/Боловсруулж цэвэрлэсэн арга/
боловсруулсан, ...
/Үр хадгалж байгаа байгууллага, аж ахуйн нэр/
....-д ....
/Үр хадгалж буй агуулах, уут савны төрөл)
....хэлбэрээр хадгалж байгаа.. ....оны........ сарын ......ны өдрийн ....-р акт, ...оны.........сарын........ны өдрийн ....-р паспорт бүхий................................кг жинтэй парт үрийн ....г дундаж дээжид
, */бичгээр/* */тоогоор/*
.... оны ....сарын.................. ны өдрүүдэд шинжилгээ хийсэн

(маягтын ар тал)

“С” хавсралт
(норматив)

ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

Цэвэршилт.......................................%,
Хаягдал төрлөөр:
соёолсон үр...................................%,
жижиг, хорчгор, дутуу боловсорсон үр..%,
хоосон үр.......................................%,
бяцарсан, хагарч нүцгэрсэн үр.........%,
илэрхий ялзарсан үр........................%,
өвчилсөн үр.....................................%,
хортонд гэмтсэн үр:
шавжаар...%,
мэрэгчдээр.......................................%,
Хольц:
бусад ургамлын үр ....
....%,
(ямар ургамлын)
амьд авгалдай, хүүхэлдэй, бие гүйцсэн шавж .... %,
бусад хатуу хог...............................%,
....
(зонхилох төрлөөр)
1000 үрийн жин..................................г

Соёололт...........хоногт....................%,
Үр ургуулах хугацааг сунгасан шалтгаан...
Ургах эрчим ....хоногт ....%,
Амьдрах чадвар...............................%,
....
(тодорхойлсон арга)
Үрийн сайн чанар............................%,
Соёолоогүй, амьдрах чадваргүй үрнээс тогтоосон үр:
эрүүл үр (зөвхөн соёололт тодорхойлсноор) ....%,
амьдрах чадваргүй (шилмүүст модонд)
....%,
ялзарсан үр.....................................%,
хэвийн бус соёололттой үр..............%,
өнгөтэй болсон үр............................%,
хортонд гэмтсэн...............................%,
үр хөврөлгүй....................................%,
хоосон үр..%,
Чийгшилт..%,

Үрийн халдварлалт:
а. мөөгөнцрөөр.............................. .. ..
(мөөгөнцрийн нэр, %)
Сапрофит-аар
....
(их, бага, дунд зэрэг аль нь болох)
б. шавжаар..
(шавжийн нэр %)

Үрийн чанарыг сайжруулах арга хэмжээ:
....
....
....

.........он.......сар........өдөр

ТЭМДЭГ Лабораторийн эрхлэгч ....